

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobců: a) F. P., b) nezl. I. P., c) nezl. T. P., d) nezl. A. P., e) nezl. Ch. P., a f) nezl. S. P., zast. JUDr. Milanem Ostřížkem, advokátem, se sídlem Sadová 553/8, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, adresa pro doručování: odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 1. 2014, č. j. 62 Az 2/2012 – 76,

t a k t o :

- I. Řízení o kasační stížnosti žalobců a), c) d) a f) **se zastavuje**.
- II. Kasační stížnost žalobců b) a e) **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Zástupci žalobců JUDr. Milanu Ostřížkovi, advokátu, se sídlem Sadová 553/8, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 6.353 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 5. 2012, č. j. OAM-5/ZA-06-ZA04-2010, nebyla žalobcům a) až e) udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

[2] V odůvodnění rozhodnutí ze dne 21. 5. 2012 žalovaný poukázal na to, že v případě posuzované žádosti ze dne 6. 1. 2010 se ohledně žalobců a) až d) jednalo o opakované žádosti, přičemž v řízení o původních žádostech nebyla žalobcům udělena žádná z forem mezinárodní ochrany [žalobkyně a) se svými dětmi o azyl v minulosti neúspěšně žádala rovněž v Polsku a Rakousku]; žaloby proti rozhodnutí o původních žádostech byly zamítnuty, kasační stížnost proti příslušnému rozsudku byla odmítnuta. Žalobkyně a)

opustila zemi původu v březnu 2005, a to společně se svým manželem, který v České republice rovněž žádá o mezinárodní ochranu; v původní žádosti neuvedla, že byla v prosinci 2000 v Čečensku znásilněna, a to dvěma muži, v nichž poznala pachatele teroristického útoku (výbuch), který překazil její bratr; od té doby trpí posttraumatickými stavy a užívá antidepresiva. O mezinárodní ochranu žádá zejména kvůli dětem, když T. a A. [žalobci c) a d)] mají v důsledku komplikací při porodu poškozené ruce (trpí obrnou pažní pleteně) a Ch. [žalobce e)] trpí opakovanými potížemi s dýcháním. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nenaplnili podmínky pro udělení žádné z forem azylu či doplňkové ochrany; ohledně tvrzeného znásilnění konstatoval, že neshledal žádnou objektivní příčinu, pro kterou o něm žalobkyně a) nemohla vypovídat v řízení o původní žádosti, přičemž proti tomuto kriminálnímu činu se měla bránit u orgánů země původu. Zdravotním stavem žalobců b) až e) se žalovaný zabýval již v řízení o původních žádostech, přičemž jejich zdravotní stav je stabilizován, popř. vykazuje zlepšení. Po návratu do země původu žalobcům nic nebrání pobývat namísto Čečenska v Pskovské oblasti (nacházející se poblíž hranic Ruska s Estonskem a Lotyšskem), kde v minulosti žalobkyně a) se svým manželem dlouhodobě pobývala.

[3] Rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 3. 2013, č. j. OAM-371/ZA-HA18-ZA04-2012, nebyla žalobci f) udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu. V odůvodnění vyšel z toho, že žalobce f) se narodil na území České republiky, přičemž důvody pro udělení mezinárodní ochrany byly navázány na důvody uplatněné v žádostech žalobkyně a) a jejích ostatních dětí; ani v jeho případě žalovaný neshledal důvody pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2012 se žalobci a) až e) bránili žalobou ze dne 29. 5. 2012, ve znění doplnění žaloby ze dne 6. 11. 2012, která byla u Krajského soudu v Ostravě vedena pod sp. zn. 62 Az 2/2012 a ve které žalobci navrhli, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Namítali, že žalovaný si neopatřil dostatečné a aktuální zprávy o stavu dodržování lidských práv v zemi původu a řádně nevyhodnotil tvrzení o znásilnění žalobkyně a) a zdravotním stavu jejích dětí; pochybil rovněž při posouzení možnosti vnitřního přesídlení do Pskovské oblasti, kde byla žalobkyně a) pro svůj čečenský původ v minulosti vystavena agresivnímu chování okolí.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2013 se žalobce f) bránil žalobou ze dne 29. 3. 2013, ve znění doplnění žaloby ze dne 6. 11. 2012, ve které navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[6] Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 9. 8. 2013, č. j. 62 Az 2/2012 – 30, spojil věci vedené u něj pod sp. zn. 62 Az 2/2012 a pod sp. zn. 62 Az 2/2013 ke společnému řízení s tím, že věc bude nadále vedena pod sp. zn. 62 Az 2/2012.

[7] Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 10. 12. 2013, č. j. 62 Az 2/2012 – 66, ustanovil žalobkyni a) pro řízení zástupce JUDr. Milana Ostrížka, advokáta.

[8] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 8. 1. 2014, č. j. 62 Az 2/2012 – 76, žaloby proti oběma rozhodnutím žalovaného zamítl a rozhodl dále, že se žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení; současně rozhodl o odměně ustanoveného zástupce.

pokračování

V odůvodnění se ztotožnil se závěrem žalovaného, že v případě žalobců nejsou splněny zákonné podmínky pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, když za tyto důvody nelze pojmát nepřátelský postoj okolí, resp. některých jedinců v Pskovské oblasti, kde žalobkyně a) před odchodem z vlasti pobývala; pro udělení azylu samo o sobě nepostačuje ani to, že se žalobkyně a) stala v zemi původu obětí znásilnění. Konstatoval, že žalovaný vycházel z dostatečného množství informací o dodržování lidských práv v Čečensku a své závěry přesvědčivě odůvodnil; zohlednil rovněž rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalobkyně a), jakož i věk a zdravotní stav ostatních žalobců jako dětí žalobkyně a), přičemž vycházel mj. ze značného množství odborných lékařských nálezů. Zabýval se rovněž psychickými potížemi žalobkyně a).

[9] Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě se žalobci (dále též „stěžovatelé“) bránili kasační stížností ze dne 30. 1. 2014, ve které navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil; současně navrhli, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Namítali, že zprávy o stavu dodržování lidských práv v Čečensku, z nichž žalovaný i krajský soud vycházeli, nelze použít na daný případ; tyto zejména nereagují na potíže, které stěžovatelům hrozí z důvodu zvykového práva v oblasti víry a náboženského smýšlení. Pokud by stěžovatelka a) svoji situaci, která u ní vyústila v dlouhodobé trauma, řešila v zemi původu snahou o aplikaci zákona, byla by pravděpodobně zabita v důsledku rodinné krevní msty; v případě návratu do země původu by jí mimoto hrozilo odnětí dětí rodinou manžela.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 27. 2. 2014 navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro nedůvodnost. Setrval na závěrech vyjádřených v žalobami napadených rozhodnutích, totiž že v případě stěžovatelů nejsou dány důvody pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany; je přesvědčen, že jejich námitkami se dostatečně zabýval jak on, tak i krajský soud v napadeném rozsudku.

[11] Stěžovatelé v replice k vyjádření žalovaného ze dne 11. 3. 2014 opakovaně zdůraznili, že zejména osobní stav stěžovatelky a) nese znaky pronásledování a nebyl žalovaným ani krajským soudem řádně vyhodnocen.

[12] Nejvyšší správní soud zvážil nezbytnost rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V této otázce je třeba poukázat na ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu, které stanoví, že podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany má ze zákona odkladný účinek. O tomto návrhu stěžovatelů proto zdejší soud zvlášť nerozhodoval.

[13] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud o věci rozhodnout, bylo mu doručeno podání ze dne 9. 7. 2014, kterým vzali stěžovatelé a), c), d) a f) podanou kasační stížnost zpět.

[14] Podle § 37 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), „*navrhovatel může vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl.*“ Podle ustanovení § 47 písm. a) s. ř. s. před středníkem „*soud řízení usnesením zastaví, vzal-li navrhovatel svůj návrh zpět.*“

[15] Jelikož právní úkon stěžovatelů a), c), d) a f), kterým došlo ke zpětvzetí kasační stížnosti, jako projev vůle směřující ke vzniku, změně či zániku jejich subjektivních práv a povinností, které právní norma s takovým projevem spojuje, zde k zastavení řízení o kasační stížnosti, splňuje veškeré právem požadované formální i obsahové náležitosti, a toto podání, jímž uvedení stěžovatelé disponují řízením, bylo soudu rovněž doručeno v zákonem požadované formě (datovou schránkou), Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti žalobců a), c) d) a f) podle ustanovení § 47 písm. a) s. ř. s. výrokem I. zastavil. V této souvislosti Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že projednávanou kasační stížnost nebylo možno považovat za společný návrh ve smyslu § 47 písm. a) s. ř. s. za středníkem, a to již vzhledem k tomu, že napadeným rozhodnutím žalovaného sice bylo rozhodnuto společně o žádostech více stěžovatelů, fakticky ale bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany vedeno samostatně s každým ze stěžovatelů jako žadatelů.

[16] Následně Nejvyšší správní soud obrátil svoji pozornost k posouzení zákonných náležitostí kasační stížnosti stěžovatelů b) a e) a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobami oprávněnými, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a stěžovatelé jsou v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupeni advokátem.

[17] Předně se zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., podle něhož *„jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.“* Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od její přípustnosti, která je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) či absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), jakož i od důvodnosti jako otázky věcného posouzení tvrzených kasačních důvodů (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, je zkoumán atribut její přijatelnosti, přičemž teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, posoudí Nejvyšší správní soud její důvodnost.

[18] Nejvyšší správní soud podotýká, že soudní ochrana byla stěžovatelům b) a e) poskytnuta již projednáním jejich věci před krajským soudem, a další přezkum v rámci správního soudnictví je tak podmíněn přesahem jeho vlastních zájmů, jak byl tento pojem definován v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>). Jinými slovy, není-li dán přesah vlastních zájmů stěžovatelů, zákon neumožňuje, aby Nejvyšší správní soud jednal a rozhodoval ve věci samé.

[19] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[20] V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 6. 1. 2010 byly ohledně stěžovatele e) jako důvod udělení mezinárodní ochrany uváděny potíže s dýcháním [ze správního spisu se podává, že stěžovatel e) trpí obstruktivní bronchitidou]; ohledně stěžovatele b), v jehož

pokračování

případě se navíc jedná o opakovanou žádost, nejsou v kasační stížnosti prezentována žádná konkrétní tvrzení. V této souvislosti je třeba podotknout, že ve vztahu k nezletilým stěžovatelům b) a e) nelze bez dalšího přezkoumávat důvody pro udělení mezinárodní ochrany uplatněné ohledně stěžovatelky a) jako jejich matky, a to zvláště za situace, kdy sama stěžovatelka a) vyloučila jejich přezkum tím, že ve vztahu ke svojí osobě [a ve vztahu ke stěžovatelům c), d) a f) jako ostatním svým dětem) vzala kasační stížnost zpět.

[21] O původní žádosti stěžovatele b) o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 4. 2005 bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 11. 2006, č. j. OAM-681/VL-20-P07-2005, rozhodnuto tak, že stěžovateli nebyla udělena žádná z forem mezinárodní ochrany; žaloba proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 9. 2007, č. j. 32 Az 65/2006 – 62; kasační stížnost proti tomuto rozsudku byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 4 Azs 3/2008 – 148, odmítnuta pro opožděnost.

[22] Souběžně s řízením v projednávané věci je vedeno řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany manželovi stěžovatelky a) a otci stěžovatelů b) až f); rozhodnutími žalovaného ze dne 21. 5. 2012, č. j. OAM-6/ZA-06-ZA04-2010, mu nebyla udělena žádná z forem mezinárodní ochrany; jeho žaloba proti uvedenému rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 1. 2014, č. j. 62 Az 3/2012 – 44; řízení o kasační stížnosti proti tomuto rozsudku je Nejvyšším správním soudem vedeno pod sp. zn. 4 Azs 24/2014.

[23] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelé b) a e) v kasační stížnosti ani v předchozím řízení prostřednictvím své matky jako zákonné zástupkyně neuvedli žádné relevantní důvody, pro které by jim měl být udělen azyl či doplňková ochrana, když za takové důvody zejména nelze bez dalšího považovat tvrzení o potížích stěžovatele e) s dýcháním z důvodu obstruktivní bronchitidy, a to zejména bez upřesnění, zda či z jakých důvodů je vyloučena jeho léčba v zemi původu, a z jakých důvodů stěžovatel považuje za nedostatečné dokazování žalovaného, který ohledně této okolnosti vycházel ze značného množství odborných lékařských nálezů. Ohledně stěžovatele b) pak nebyly uplatněny žádné konkrétní důvody pro udělení mezinárodní ochrany a bylo toliko v obecné rovině odkázáno na tvrzení stěžovatelky a) jako jeho matky, jejichž bližšímu přezkumu však brání zpětvzetí kasační stížnosti stěžovatelkou a), jak bylo uvedeno výše; důvody pro udělení mezinárodní ochrany stěžovateli b) byly mimoto předmětem řízení o jeho původní žádosti ze dne 5. 4. 2005.

[24] V této souvislosti je třeba citovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 – 63, podle nichž „je to právě stěžovatel, kdo v azylovém řízení určuje a svými tvrzeními vymezuje směr dalšího postupu správního orgánu rozhodujícího o jeho žádosti o udělení azylu tím, že pravdivě vylíčí všechny důvody, které ho vedly k opuštění země původu, a jen na stěžovateli je, jaké důvody v žádosti a následném pohovoru uvede. Jen důvody stěžovatelem uvedenými je pak správní orgán povinen se zabývat, neboť by bylo zcela proti smyslu a účelu azylového řízení, aby správní orgán, potažmo soud, posuzoval důvody jiné, stěžovatelem nesdělené, zvláště když správní orgán dal stěžovateli dostatečnou možnost uvést všechny důležité skutečnosti na podporu stěžovatelem podané žádosti o udělení azylu.“ Mimoto lze poukázat např. na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003,

č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS, či ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 – 42. Nelze než konstatovat, že stěžovatelé b) a e) požadavkům konstantní judikatury nedostáli, když nevymezili relevantní důvody, pro které by jim měla být mezinárodní ochrana udělena.

[25] K meritornímu přezkumu kasační stížnosti stěžovatelů b) a e) nemohlo být přistoupeno ani na základě obecné námitky, že zprávy o stavu dodržování lidských práv v Čečensku, z nichž žalovaný i krajský soud vycházeli, nelze na daný (individuální) případ použít. Nejvyšší správní soud shledal rozsah informací o zemi původu s ohledem na okolnosti případu dostačující co do rozsahu i aktuálnosti. Pokud stěžovatelé namítají, že tyto zprávy nereagují na normy zvykového práva či riziko rodinné krevní msty [pro případ, že by v tamním prostředí vyšly najevo bližší okolnosti znásilnění z roku 2000, popř. stěžovatelka a) usilovala o postih pachatele], a že v dosavadním řízení nebylo zohledněno nebezpečí odnětí dětí stěžovatelce a) rodinou manžela, nebylo možno se těmito tvrzeními blíže zabývat, neboť stěžovatelé je ponechali v obecné rovině a tyto normy, resp. rizika odpovídajícím způsobem nekonkretizovali. V této souvislosti nelze přehlédnout, že stěžovatelka a) v průběhu řízení opakovaně uvedla, že v zemi původu tuto událost utajila, a žádným způsobem nespecifikovala, zda jsou tato rizika aktuální nejen pro případ návratu do Čečenska, ale i pro případ vnitřního přesídlení do Pskovské oblasti, která se od Čečenska nachází ve vzdálenosti cca 2500 km (poblíž hranic Ruska s Estonskem a Lotyšskem) a kde stěžovatelka a) v minulosti dlouhodobě pobývala.

[26] Nejvyšší správní soud dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 57). Pokud má stěžovatelka a) se svými dětmi zájem setrvat v České republice a žít zde se svým manželem, je třeba, aby o to usilovala právě prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců, nikoli na základě institutů zákona o azylu, který je určen pro specifické případy, o jaký se však v daném případě nejedná.

[27] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů b) ani e), a podle § 104a s. ř. s. ji výrokem II. odmítl pro nepřijatelnost.

[28] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. výrokem III. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť řízení o kasační stížnosti stěžovatelů a), c), d) a f) bylo zastaveno a kasační stížnost stěžovatelů b) a e) byla odmítnuta.

[29] Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky a), která je současně zákonnou zástupkyní stěžovatelů b) až f), a zástupce tak jejím prostřednictvím zastupuje i ostatní stěžovatele jako nezletilé děti stěžovatelky a), pro řízení byl ustanoven usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 12. 2013, č. j. 62 Az 2/2012 – 66, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování v souladu s § 35 odst. 8 první věty s. ř. s. za středníkem ve

pokračování

spojení s § 120 s. ř. s. stát. Z tohoto důvodu mu Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby – kasační stížnost ze dne 30. 1. 2014 – ve výši 3.100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 položkou 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů], a zpětvzetí kasační stížnosti žalobců a) c) d) f) ve výši $\frac{1}{2}$ sazby podle § 11 odst. 2, 3 advokátního tarifu a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupci výrokem IV. celkem přiznal odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 5.250 Kč. Jelikož zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho nárok podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s. o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 5.250 Kč, tj. 1.103 Kč. Zástupci stěžovatelů bude tedy vyplacena celková částka ve výši 6.353 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. srpna 2014

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu